І.М. Тягай
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Умань, Україна
tiagai_ira@mail.ru

ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА У ВНЗ В УМОВАХ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Становлення державності України, її інтеграція до світового освітнього простору, відхід від старих форм та методів роботи визначають орієнтацію сучасного суспільства на виховання всебічно обдарованої людини. Одним із напрямків реформування вищої школи є раціональна організація позааудиторної роботи.

Аналіз сучасного стану розробленості проблеми здійснення позааудиторної роботи у ВНЗ не дає чіткого визначення цього поняття. Одна група дослідників (Р. Абдулов, В. Бондар, С. Вітвицька, І. Карпова, О. Медведєва, В. Неграш, Г. Овчаренко, А. Рижанова, О. Севаст'янова, Н. Сердюк, І. Соколова, М. Соловей) розглядає позааудиторну діяльність як основну складову частину або підсистему виховної системи навчального закладу. Інша частина науковців (О. Гаврилюк, М. Донченко, В. Коваль, О. Максимець, Л. Петриченко, Л. Смеречак) зазначає, що позааудиторна діяльність є цілісним, загальнопедагогічним процесом і охоплює всю освітньо-виховну діяльність.

На думку професора Л. Кондрашової [1; с.12], позааудиторна робота відіграє визначну роль у професійному становленні майбутніх педагогів. У поєднанні з теоретичними заняттями та різними видами педагогічної практики позааудиторна робота ставить студента в умови, близькі до самостійної педагогічної діяльності. Науковець Т. Сарафанова стверджує, що позааудиторна робота є діяльністю, де найповніше виявляються творчі можливості студентів, а також знаходять вияв самостійність, активність, ініціативність особистості [2, с. 13].

Важливе значення позааудиторна робота має і у професійному становленні майбутніх учителів математики, про що свідчать дослідження Т. Бичкової, Н. Коваленко, О. Кучерявої, М. Мельника, Л. Осіпової, С. Ракова, Н. Рашевської, З. Слєпкань, К. Словак та інших.

Мета статті – розкрити форми та шляхи організації позааудиторної роботи у професійному становленні майбутніх учителів математики в умовах інтерактивного навчання.

Позааудиторна робота в залежності від діяльності студентів може здійснюватися через різні форми – пасивні, активні та інтерактивні. Вона є самостійною сферою навчально-виховної роботи викладача і навчально-пізнавальної діяльності студентів, але має стосуватися (змістово чи процесуально) основних напрямів підготовки майбутнього вчителя. За таких умов позааудиторна робота з математики створює позитивний вплив на студентів і здійснюється у взаємозв'язку з роботою на заняттях.

Розглянемо детальніше, як можна організувати позааудиторну роботу у процесі підготовки майбутніх вчителів математики. Оскільки, сьогодні актуальним є перехід від пасивних форм навчання до активних, творчих, то ми пропонуємо організовувати позааудиторну роботу в умовах інтерактивного навчання. Наприклад, організовуючи такий вид позааудиторної роботи як колоквіум, ми пропонуємо відійти від традиційного опитування і побудувати його у вигляді аукціону, ярмарку, різних змагань, а також за допомогою технологій "Ажурна пилка", "Спільний проект" тощо.

До позааудиторної роботи відноситься і робота в наукових гуртках. Розглянемо на прикладі деяких математичних гуртків можливість впровадження технологій інтерактивного навчання, які підвищують професійні здібності майбутнього вчителя математики. На кафедрі вищої математики Уманського державного педагогічного університету діє гурток "Методика розв'язання нестандартних задач у шкільному курсі математики". Його робота полягає в тому, що під керівництвом викладачів студенти (з 3 по 6 курс) працюють із учнями 6 – 9 класів, які виявили здібності та інтерес до математики. Організація та проведення занять гуртка є прикладом інтерактивного навчання з елементарної математики, адже матеріал шкільного курсу математики є основою вивчення даної дисципліни. Керівники гуртка допомагають студентам у підготовці до проведення занять гуртка, а студенти в свою чергу, навчаючи обдарованих учнів, поглиблюють та розширюють знання з елементарної математики та виробляють вміння і навички необхідні для майбутньої педагогічної діяльності в школі. Це є один із прикладів використання технології "Навчаючи – учуся".

Робота студентів старших курсів у гуртку "Інтерактивне навчання математики" допоможе майбутнім вчителям математики більше дізнатися про інтерактивне навчання, переконатися в його перевагах та виявити певні недоліки, тобто допоможе їм підвищити свій рівень методичної підготовки. Робота в такому гуртку здійснюється наступним чином: студенти самостійно за допомогою навчально-методичного посібника "Інтерактивне навчання у вищій школі" [3] дізнаються про алгоритми проведення технологій та методів інтерактивного навчання, а на заняттях гуртка вчаться працювати за даними технологіями.

Систематична позааудиторна робота з математичних дисциплін, активізація участі кожного студента за допомогою технологій інтерактивного навчання допоможе успішно вирішувати такі завдання: поглиблення інтересу до обраної професії вчителя, розширення педагогічного кругозору, удосконалення комунікативних умінь і навичок.

Література

1. Кондрашова Л. В. Внеаудиторная работа по педагогике в педагогическом институте. – К. – Одесса: Вища школа, 1988. – 160 с.

2. Сарафанова Т. В. Педагогические условия формирования готовности студентов к творческой деятельности во внеаудиторной работе :автореф. дис. на соиск. ученой степени канд. пед. наук : 13.00.01 «Общая педагогика и история педагогики» / Сарафанова Татьяна Вячеславовна. – Владимир, 2004. – 17 с.

3. Тягай, І. М. Інтерактивне навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи магістрантів. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. – 117 с.

Анотація. Тягай І.М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів математики у позааудиторній роботі в умовах інтерактивного навчання. *Розглянуто види та форми позааудиторної роботи в умовах інтерактивного навчання в процесі підготовки майбутніх вчителів математики.*

Ключові слова:*позааудиторна робота, інтерактивне навчання, колоквіум, гурток.*

Аннотация. Тягай И.М. Профессионально-педагогическая подготовка будущих учителей математики во внеаудиторной работе в условиях интерактивного обучения. *Рассмотрено виды и форми внеаудиторной работы в условиях інтерактивного обучения в процессе подготовки будущих учителей математики.*

Ключевые слова: *внеаудиторная работа, интерактивное обучение, коллоквиум, кружок.*

Summary. Tiagai I.M. Vocational and educational training of future teachers of mathematics in extracurricular work in terms of interactive learning. We consider the types and forms of extracurricular work in terms of interactive learning of future teachers of mathematics.

Keywords: extracurricular work, interactive learning, colloquium, circle.